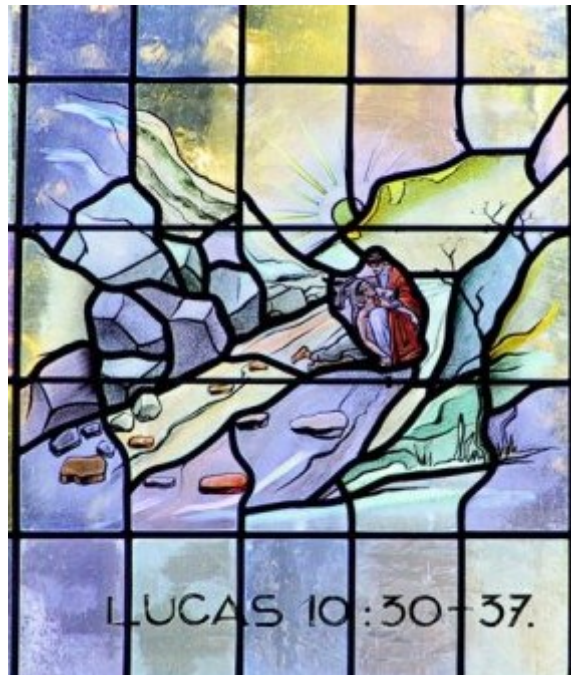

Beleidsplan diaconie Protestantse Gemeente Nieuwerbrug 2016 – 2020

Wachten op een wonder

Ik heb gehoord dat velen van jullie zitten te wachten op een wonder,
een wonder dat ik, jullie God, de wereld zal redden.

Hoe zal ik redden zonder jullie handen?
Hoe zal ik rechtspreken zonder jullie stem?
Hoe zal ik liefhebben zonder jullie hart?

Vanaf de zevende dag heb ik alles uit handen gegeven.
Heel mijn schepping en mijn wondermacht.
Niet jullie, maar ik wacht nu op een wonder.

Luc Gorrebeek. In: Medemens 2, Kerk in Actie.

Inleiding

Diaconie betekent: omzien naar elkaar en recht doen aan je naaste. Wij geloven dat het Gods bedoeling is dat ieder mens tot zijn of haar recht komt. De diaconie van de Protestantse Gemeente Nieuwerbrug wil zich daarom inzetten voor een barmhartige en rechtvaardige samenleving. Voor mensen binnen én buiten de kerk, dichtbij én ver weg.

In samenwerking met hulpverleningsinstellingen zet de diaconie zich in voor mensen aan de kwetsbare kant. De diaconie is bekend in het lokale netwerk van sociale hulpverlening. De diaconie zet zich daarnaast ook in voor projecten van partners wereldwijd.

In dit beleidsplan komen de volgende onderwerpen aan bod:

Allereerst worden de diaconale uitgangspunten besproken, gevolgd door een schets van de diaconie en haar omgeving. Daarna de organisatie van de diaconie en het financiële beleid. En vervolgens de aandachtsgebieden waar de diaconie zich op richt.

De diaconale aandachtsgebieden worden in een separaat werkplan geconcretiseerd. Van dit werkplan wordt ieder jaar een update gemaakt.

Nieuwerbrug, september 2016

Voorliggend beleidsplan 2016 – 2020 is vastgesteld tijdens de Kerkenraadsvergadering van 10 oktober 2016

Ondertekening

Voorzitter

Scriba

1. Diaconale uitgangspunten

‘De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door in dienst van barmhartigheid en gerechtigheid te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is en te getuigen van gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt.’ (Kerkorde PKN)

‘Helpen wie geen helper heeft’

Helpen waar geen helper is, niet vanuit de gedachte 'voor wat hoort wat' maar omdat God ons zoveel heeft gegeven, dat we wel moeten klaarstaan voor onze naaste.

Wie is die naaste? Iedereen die op ons pad komt, met name de kwetsbaren. Zowel kerkelijk als niet-kerkelijk betrokken mensen. De diaconie is er om mensen te helpen die echt hulp nodig hebben, die geen eigen middelen tot hun beschikking hebben en ook geen of onvoldoende netwerk om zich heen hebben. Dit kunnen mensen in financiële problemen zijn, maar ook ouderen die eenzaam zijn of mensen met een beperking. Via collecten in de zondagse diensten zamelen wij geld in om dit vervolgens op verantwoorde wijze uit te geven aan het diaconale werk. Als er hulpvragen binnenkomen wordt gekeken en afgewogen welke hulp in dat specifieke geval nodig is. De diaconie kan geen structurele hulp verlenen, maar zal altijd een bepaalde termijn afspreken en er ondertussen aan werken dat mensen weer zelfstandig verder kunnen. De diaconie is er voor iedereen, niet alleen voor kerkleden. Ook niet-kerkleden kunnen in geval van nood een beroep op ons doen.

Barmhartigheid

Barmhartigheid is de vertaling van het woord ‘chèsèd’ (Hebreeuws). Dit woord kan vertaald worden met goedheid, trouw, weldadigheid, solidariteit en barmhartigheid. Barmhartigheid heeft te maken met 'een warm hart hebben voor', mededogen en ernaar handelen, jezelf en je eigen belangen op zij zetten. Het doen van barmhartigheid komt niet voort uit een opwelling, maar het is een vorm van trouwe bijstand. Barmhartigheid is iets wat gedaan wordt. We voelen ons niet alleen bewogen, maar ook betrokken, verbonden met de ander en vooral verantwoordelijk voor de ander en daar handelen we naar. We mogen delen van wat ons geschonken is. Dat betekent dat we niet te zuinig of beperkend moeten zijn. Mensen moeten vaak enige schroom overwinnen voordat zij hulp vragen, dit gebeurt niet lichtvaardig. We vertrouwen er in principe op dat iemand een eerlijk beeld van zijn of haar situatie schetst. De diaconie wil hulpvaardig zijn en daarbij zoveel mogelijk mensen bereiken. Hierbij kan het gaan om financiële of materiële (bijvoorbeeld voedsel, kleding) hulp, maar ook om het geven van aandacht en zorg. We dienen verantwoord met onze middelen om te gaan. Al is het zeker zo dat we liever een keer te veel geven uit naïviteit, dan iemand onterecht afwijzen uit wantrouwen.

Wederkerigheid

Iemand die hulp of aandacht vraagt, wil geholpen worden. Het is echter niet zo dat iemand dan alleen nog maar ‘ontvanger’ is; ook hij of zij heeft wat te bieden aan degene die helpt. Misschien is dat levenswijsheid, vriendelijkheid of hulp op een moment dat het allemaal weer wat beter gaat. Het besef van wederkerigheid is belangrijk om ieder in zijn waarde te laten en te kijken naar wat mensen wel kunnen. Dit wordt ook steeds vaker benoemd met de term ‘inclusieve kerk’. De kerk is er niet alleen voor gezonde en actieve mensen, maar voor iedereen. Ook mensen met een beperking hebben een volwaardige plaats en leveren een volwaardige bijdrage.

Getuigen van gerechtigheid

De kerk in het algemeen en de diaconie in het bijzonder mogen met hun werk getuigen van Gods liefde. Zeker daar waar sprake is van onrecht, mogen zij Gods gerechtigheid daar tegenover stellen. Dit kan gestalte krijgen in het bestrijden van armoede door projecten van het Werelddiaconaat. Door bijvoorbeeld mensen toegang tot schoon drinkwater of scholing te geven. Maar ook dichterbij, landelijk of plaatselijk, door gemeenteleden bewust maken van een situatie en hierover met elkaar in

gesprek te gaan. Ook kan het nodig zijn om onrecht aan te kaarten bij de overheid. Groot of klein zijn dit allemaal initiatieven die gerechtigheid willen bevorderen.

Zorg voor de schepping heeft hier ook mee te maken. We krijgen de aarde in bewaring, niet om die te vernielen, maar om zorgvuldig met de schepping om te gaan. We geloven dat er een beter evenwicht nodig is tussen geld verdienen, de waardigheid van mensen te bewaren en respect voor onze natuurlijke omgeving. De diaconie wil hiervan getuigen en streeft naar duurzaamheid in de verschillende facetten van het diaconale werk. Dit heeft uiteindelijk ook betrekking op de mate waarin ontwikkelingshulp bijdraagt aan structurele verbetering ter plaatse.

2. De diaconie en haar omgeving

Het werk van de diaconie is op onderdelen afhankelijk van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. De diaconie is zich daarvan bewust en wil daar met het uitzetten van de lijnen voor de komende jaren zoveel mogelijk op inspelen.

Economische situatie

De huidige economisch/maatschappelijke situatie, met werkloosheid en hervorming van het sociale systeem zorgt ervoor dat een toenemend aantal mensen in financiële problemen komt. Het is de verwachting dat het aantal hulpvragen bij de diaconie in de komende tijd toeneemt. Tegelijk is de kans groot dat de inkomsten van de diaconie, zoals collecteopbrengsten en overige giften, door teruglopend kerkbezoek minder worden. Een stijgende vraag naar financiële ondersteuning in combinatie met een terugloop van inkomsten betekent dat er meer dan voorheen een beroep zal worden gedaan op de creativiteit van de diaconie; zij zal meer moeten doen met minder middelen en het geld besteden aan mensen voor wie het echt bedoeld is. Dit zou tevens kunnen betekenen dat er verschuivingen plaatsvinden in de verdeling van de middelen over de diverse diaconale doelen.

Eigen verantwoordelijkheid

In het verlengde van de huidige economische situatie en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen ligt een overheid die zich meer en meer terugtrekt. Van burgers wordt verwacht dat zij participeren in de samenleving, zaken zelf regelen en hun eigen netwerk aanboren om problemen op te lossen. Heel concreet wordt dit zichtbaar in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Deze nieuwe koers kan in de eerste plaats betekenen dat de gemeenschapszin binnen en buiten de kerken wordt versterkt. Ten tweede wordt de diaconie uitgedaagd om praktische oplossingen te bedenken voor de gaten die er gaan vallen. En tot slot krijgt de diaconie de kans haar zichtbaarheid te vergroten en zich als serieuze partner te profileren. De diaconie moet er hierbij voor waken dat het haar eigenheid bewaart. Immers, de boodschap van de diaconie zou kunnen vervlakken als zij steeds meer een 'gewone' partner wordt in het WMO-veld.

Interne en externe samenwerking

Door de twee bovengenoemde ontwikkelingen worden diaconieën van de diverse Bodegraafse en Reeuwijkse kerkgenootschappen gestimuleerd om meer samen te werken; met elkaar en met seculiere hulpverleningsorganisaties. Samenwerking met bijvoorbeeld andere geloofsgemeenschappen heeft voor de diaconie een duidelijke meerwaarde. Ook hier is het zaak dat de diaconie haar greep op diaconale projecten behoudt en de scheiding tussen diaconie en missionair werk niet vervaagt.

Ledenbestand kerken

Een derde ontwikkeling die onze aandacht vraagt is de veranderende samenstelling van de kerk. Door een verdere secularisering vermindert het aantal jongeren met een kerkelijke belangstelling. De diaconie ziet zich gesteld voor de vraag hoe er voldoende jonge mensen betrokken kunnen worden

bij het diaconale werk. Weten jongeren überhaupt wat diaconie is? De uitdaging zal zijn om te zoeken naar een nieuwe invulling van (kerkelijk) vrijwilligerswerk, zodat ook jonge werkenden hun steentje kunnen en willen bijdragen in binnen- en buitenland.

De samenleving vergrijst, waardoor de groep ouderen in onze samenleving - ook in onze kerk - de komende jaren relatief groter wordt. Naast het feit dat veel ouderen door betere leefomstandigheden langer vitaal blijven, is er ook een groei van het aantal ouderen dat van zorg afhankelijk of eenzaam is. Een grotere groep zal langer thuis blijven wonen vanwege de beperktere beschikbaarheid van plaatsen in verzorgingstehuizen. De kerk staat voor de uitdaging om te zoeken naar manieren om deze ouderen aandacht te blijven geven en plekken van ontmoeting te creëren. De diaconie speelt hier op in, met ontmoeting en uitjes.

Nieuwe communicatiemiddelen

De diaconie is van oudsher gericht op en afhankelijk van een netwerk van intermenselijk contact. Nieuw is de toename van het gebruik van sociale media. Dit vraagt van de diaconie een heroriëntatie op de huidige communicatielijnen en hoe nieuwe vormen te benutten. Elementen die hierbij worden betrokken zijn enerzijds de risico's van 1) mogelijke verdere individualisering, doordat communicatie op afstand plaatsvindt en 2) een mogelijke bemoeilijking in het signaleren van de juiste hulpvragen. Anderzijds kunnen en moeten nieuwe communicatiemiddelen ondersteuning bieden om het makkelijker te maken om sneller, breder en gericht contact te leggen.

3. Organisatie

Alle diakenen maken deel uit van de Kerkenraad en nemen deel aan de kerkenraadsvergaderingen. Daarnaast is één diaken lid van het moderamen.

De diaconie is een aparte rechtspersoon, zoals ook vermeld in de Kerkorde van de PKN. Het college van diakenen vergadert tenminste vier maal per jaar. Binnen de diaconie vervult één van de leden de rol van penningmeester. De diakenen hebben hun eigen verantwoordelijkheid die deels bestaat uit kerkordelijk geregelde taken, zoals het ambtshalve aanwezig zijn in de eredienst, medewerking verlenen tijdens de dienst van Schrift en Tafel en het collecteren tijdens de dienst. Voorts is men aanspreekpunt voor gemeenteleden en zijn sommigen contactpersoon voor een bepaalde organisatie of stichting. Daarnaast wil de diaconie de hele gemeente activeren tot diaconaal denken en handelen. Dit kan bijvoorbeeld door het stimuleren en organiseren van diaconale projecten, zoals een Michacursus.

De diaconie zorgt voor de professionalisering van allerhande diaconale activiteiten, zoals de toerusting van ambtsdragers en andere vrijwilligers, het netwerken binnen de 'sociale kaart' van Bodegraven-Reeuwijk, het vertalen van nieuwe wetgeving naar situaties waar de diaconie mee te maken heeft, het geven van voorlichting en informatie aan gemeenteleden en het signaleren van overige voor onze diaconie relevante zaken.

Ook wordt in het Diaconaal Platform Bodegraven-Reeuwijk samengewerkt met de diaconieën van andere kerkgenootschappen.

4. Financieel beleid

Een belangrijk aspect van het diaconale werk is de financiële verantwoordelijkheid. Conform de plaatselijke regeling wordt jaarlijks vooraf een begroting en een collecterooster opgemaakt en achteraf als verantwoording een financiële jaarrekening en een inhoudelijk jaarverslag. Ook de diaconie moet een goed rentmeester zijn, dus zijn beleidsplannen, begrotingen, jaarverslagen, jaarrekeningen, collecterosters en collecteverantwoordingen een wezenlijk onderdeel van het diaconale werk.

Vermogenspositie en transparantie

De belangrijkste bronnen van inkomsten zijn de geldelijke bijdragen van gemeenteleden in de vorm van de vaste vrijwillige bijdrage, collecteopbrengsten en overige giften. Een belangrijk uitgangspunt is dat vermogensvorming voor de diaconie geen doel op zich is. De inkomsten voor goede doelen, collectiedoelen, projecten en zendingswerkers worden één op één doorbetaald. Jaarlijks bestemt de diaconie acht collectes voor algemeen diaconale zaken. Hulpvragen van niet-kerkleden worden behandeld door het college van Diakenen.

Protocol financiële ondersteuning

Alle verzoeken voor (financiële) ondersteuning worden door de diaconie op een aantal criteria beoordeeld:

- betreft het een kerkelijk-diaconale aanvraag;
- gaat het om een plaatselijk / landelijk / wereldwijd issue, waarbij de diaconie streeft naar een evenredige verdeling tussen deze drie;
- betreft het structurele of incidentele hulp, waarbij de voorkeur van de diaconie uitgaat naar een bijdrage aan structurele hulp;
- is de aanvraag afkomstig van een organisatie (zoals KiA of World Servants) dan wel een particulier initiatief: de voorkeur van de diaconie gaat in verband met continuïteit uit naar aanvragen van (professionele) organisaties boven particuliere initiatieven;
- gaat het om een financiële bijdrage of ook om inzet en betrokkenheid van gemeenteleden: om het diaconale bewustzijn van gemeenteleden te vergroten is een combinatie te verkiezen boven het puur doneren van geld;
- is er voor de aanvraag elders veel of juist weinig aandacht: als er al veel aandacht voor is, hoeft er minder snel een diaconaal speerpunt van te worden gemaakt.

Onderstaande bevoegdheden van diakenen zijn van toepassing bij de financiële ondersteuning van gemeenteleden: • € 100: tot dit bedrag is de individuele diaken bevoegd om zelfstandig beslissingen te nemen bij een acute hulpvraag. • € 500 euro: tot dit bedrag kan een diaken, in overleg met een collega en de penningmeester, een beslissing nemen voor een acute hulpvraag. • €1000 euro: tot dit bedrag heeft het moderamen mandaat voor een acute vraag. • Hogere bedragen: gaan altijd in overleg met de kerkenraad. Hiertoe overlegt eerst het moderamen, dat vervolgens een voorstel doet aan het college. Wanneer er spoed is en het college moeilijk te bereiken is (vakantieperiode), kan besloten worden zonder dat het volledige college vooraf geïnformeerd is.

Bankieren

De PGN-diaconie bankiert bij de ING bank. ING bank is een systeembank waardoor het risico op oninbaarheid van vorderingen op de bank zeer gering is. Om bij een andere bank te gaan bankieren is goedkeuring van de Kerkenraad noodzakelijk. Voor het afsluiten van spaarcontracten of beleggingsrekeningen bij ING bank is goedkeuring van het college van diakenen noodzakelijk.

5. Diaconale aandachtsgebieden

De diaconie van de Protestantse Gemeente Nieuwerbrug onderkent een drietal aandachtsgebieden waarop ze zich wil richten. In het diaconaal werkplan worden zowel de diaconale taken als deze aandachtsgebieden verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Het werkplan wordt elk jaar ververst en opnieuw vastgesteld.

Armoede en rijkdom

Bij dit thema gaat het om het omzien naar de naaste in nood. Hoe kun je kwetsbare mensen daadwerkelijk helpen en het recht van de zwakke mensen in de samenleving versterken? Daarbij is

het belangrijk te kijken in hoeverre de overheid haar verantwoordelijkheid neemt/zou moeten nemen. De diaconie kan misstanden aan de juiste organen doorgegeven en met hen bespreken. Veelal zal hiervoor met het Diaconaal Platform Bodegraven-Reeuwijk worden samengewerkt.

Het thema 'armoede en rijkdom' komt onder andere naar voren bij

- Het onderhouden van contacten met kwetsbare gezinnen of individuele personen. Deze contacten zijn soms eenmalig, maar kunnen ook langdurig zijn. Indien nodig kunnen leningen worden verstrekt of kan geld ter beschikking worden gesteld voor het oplossen van acute nood. In andere gevallen kan hulp worden geboden bij de financiële administratie (bijvoorbeeld bij het invullen van belastingformulieren) of kan de weg worden gewezen naar hulpverlenende instanties, bijvoorbeeld naar Vota (vrijwillige ondersteuning thuis administratie, www.votad.nl).
- Vluchtelingen in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk
De verwachting is dat er ieder jaar een aantal statushouders in onze gemeente zullen worden gehuisvest. Discussies branden los over wat we wel of juist niet moeten doen. We willen graag helpen of zijn juist bang dat er problemen van zullen komen. Het zijn ingewikkelde discussies en het is moeilijk te overzien wat de beste oplossing is en wat de gevolgen zullen zijn van de komst van nieuwe vluchtelingen in Nederland. Jezus zegt 'wat je voor een vreemdeling hebt gedaan, heb je voor mij gedaan'. En dat is eigenlijk helemaal niet ingewikkeld. Jezus vraagt ons gewoon gastvrij en aardig te zijn voor elkaar en voor kwetsbare mensen in het bijzonder. Zelfs al halen we ons daarmee (mensen met) problemen op de hals.

Werelddiaconaat

Dit thema heeft tot doel daar waar mogelijk wereldwijd om te zien naar mensen in lichamelijke of geestelijke nood. Vanuit het besef dat overal in de wereld rampen gebeuren is het Werelddiaconaat ontstaan.

De Protestantse Gemeente Nieuwerbrug besteedt in ieder geval in het collecterooster aandacht aan het Werelddiaconaat. Daarnaast wordt noodhulp gegeven als landelijk giro 555 wordt opengesteld.

Ouderen en welzijn

De samenleving vergrijst, waardoor de groep ouderen in onze samenleving de komende jaren relatief groter wordt. Naast het feit dat veel ouderen door betere zorgverlening en leefomstandigheden langer vitaal blijven, betekent de vergrijzing tevens een groei van het aantal ouderen dat van zorg afhankelijk of eenzaam is.

De diaconie zet zich voor het bevorderen van het welzijn en het dienstbaar zijn aan die tweede groep ouderen. Waar nodig wordt diaconale hulp en steun geboden aan degenen die vanwege leeftijd of handicap beperkt zijn in hun eigen mogelijkheden.